

К. А. Лопухова
студ. IV курсу
спеціальність «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: к. е. н., доц. Л. О. Масіна

ОБЛІК ВИТРАТ НА ВИКОНАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ТА ДОСЛІДНО-КОНСТРУКТОРСЬКИХ РОБІТ У СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Досліджувана тема є актуальною, оскільки на сьогодні є відкрите питання методології обліку науково-дослідних робіт. Зокрема, зараз є проблемою саме відображення витрат на науково-дослідні роботи.

Найперше варто визначитись із поняттям науково-дослідних робіт (НДР) – це роботи пошукового, теоретичного та експериментального характеру, які здійснюють підприємства для розроблення інновацій та впровадження нових товарів і послуг.

Визнання витрат є важливим аспектом в обліку НДР. Витрати НДР можуть бути визнані як витрати на виробництво, якщо дослідження пов'язане з розробленням та виробництвом нових товарів та послуг. У такому випадку ці витрати можуть бути включені до собівартості. Також витрати можуть бути визнані як витрати

на науково-дослідну діяльність, якщо підприємство спеціалізується лише на дослідженнях, а не виробництвом нових товарів.

До витрат, що включаються в собівартість НДР включають:

- витрати на теоретичні (пошукові) дослідження, розроблення технічних пропозицій, виконання розрахункових робіт, моделювання процесів;

- витрати, пов'язані з добором та вивченням науково-технічної літератури, інформаційних матеріалів вітчизняних і зарубіжних видань, проведенням досліджень на патентну чистоту, складанням аналітичних оглядів із досліджуваних проблем, вибором напряму досліджень, складанням методики виконання робіт, розробленням техніко-економічного обґрунтування, технічного завдання і планової документації;

- витрати на проєктування, розроблення робочої документації та виготовлення дослідних зразків або макетів, засобів для їх випробування;

- монтаж та налагодження, а також роботи, пов'язані з підготовкою експерименту;

- витрати на дослідні роботи і випробування, узагальнення і аналіз результатів досліджень і розроблень пропозицій про впровадження у виробництво результатів виконаної роботи або обґрунтування доцільності чи недоцільності подальшого проведення робіт;

- витрати на винахідництво й раціоналізацію;

- витрати на розроблення дослідно-технологічного регламенту, дослідно-промислового регламенту, положень технології серійного виробництва створених зразків виробів, на здійснення авторського нагляду;

- витрати на передачу підприємствам, установам і організаціям своїх науково-технічних досягнень і надання допомоги щодо впровадження та використання ними передового досвіду [1, с. 342].

Витрати, що включаються в собівартість НДДКР, групуються за:

- видами витрат (елементи, статті);

- темами й завданнями НДДКР, затвердженими у встановленому порядку, укладеними договорами на розроблення та виконання цих робіт;

- календарними періодами, протягом яких витрати включаються в собівартість НДДКР (місяць, квартал, рік);

- місцем виконання НДДКР (відділ, сектор, лабораторія та інші підрозділи організації);
- джерелами фінансування НДДКР (за рахунок коштів державного й місцевих бюджетів, коштів замовника, власних коштів організації, за рахунок кредитів) [1, с. 343].

Здійснення витрат та відображення їх в обліку починається тільки при умові:

- затвердженого тематичного плану НДР наукової установи;
- укладання договору із замовником;
- надходження авансу від замовника.

Аналітичний облік витрат ведеться в багатографних картках обліку витрат на НДР за кожною темою та згідно зі встановленою номенклатурою калькуляційних статей.

Витрати розпорядників бюджетних коштів на виконання науково-дослідних робіт обліковуються за елементами витрат на рахунок 811 «Витрати розпорядників бюджетних коштів на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)», який за кредитом кореспондує з відповідним субрахунком рахунка 161 «Виробництво розпорядників бюджетних коштів» [2].

На субрахунок 1611 «Науково-дослідні роботи» накопичують усі затрати, пов'язані з виконанням теми (роботи), у тому числі й витрати на придбання спеціального обладнання, необхідного для проведення робіт. Спеціальне обладнання, придбане для виконання науково-дослідних і конструкторських робіт, обліковується в складі витрат незавершеного виробництва [1, с. 343].

При авансових платежах за НДР у разі передачі НДР за етапами, доцільно застосовувати субрахунок 6214 «Розрахунки за одержаними авансами» [2].

Так, на нашу думку є важливим правильне визнання та облік витрат НДР, так як витрати є основою визначення собівартості кінцевого продукту науково-дослідних робіт, і мають передувати плануванню собівартості.

Список використаної літератури

1. Облік у бюджетних установах : навчальний посібник / за ред. В. С. Леня. Чернівці : Десна Поліграф, 2016. С. 560.
2. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2013 р. № 1203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14#Text>